



Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
3. december 2021

J nr. [2021 - 4290]

Miljø- og Fødevarerudvalget har i brev af 4. november 2021 stillet mig følgende spørgsmål 128 alm. del, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål 128

Vil ministeren redegøre for reglerne for kommunalt ejede selskaber og hertil hørende holdingselskaber, f.eks. spildevand, renovation og vand, herunder om kommunen kan hæve evt. overskud i holdingselskabet og/eller et af driftsselskaberne på f.eks. spildevand, renovation og vand, og i bekræftende fald, om der er knyttet betingelser hertil og i givet fald hvilke betingelser, herunder hvad pengene i givet fald kan bruges til og ikke bruges til? I svaret bedes ministeren ligeledes redegøre for hvem, der har den endelige kompetence og beslutningskraft til fastsættelse af taksterne på de nævnte områder, f.eks. nedsættelse af taksterne, hvis der er opbygget et overskud i driftsselskaberne.

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Energistyrelsen. De har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

"Såvel vandselskabers aktiviteter som kommunal affaldshåndtering er som udgangspunkt omfattet af hvile i sig selv-princippet, medmindre andet er eksplicit besluttet. De konkrete regler om fastsættelse af takster og udtagelse af overskud er dog forskellige på tværs af forsyningsarterne. Nedenfor gives en gennemgang af de centrale regler på henholdsvis affaldsområdet og for vandsektoren, som er opsummeret i *tabel 1*.

Tabel 1 Overordnede regler			
	Overordnet princip	Takstfastsættelse	Modregning
Affald	Hvile-i-sig-selv	Kommunalbestyrelsen fastsætter affaldsgebyr og godkender taksterne på behandlingsanlæg	Nej
Vand og spildevand	Hvile-i-sig-selv	Kommunalbestyrelser godkender takster	Ja

**Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet**

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2809
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Side 1/3



Overordnet princip

Hvile i sig selv-princippet indebærer, at betalingen for henholdsvis affaldshåndtering og forsyning af vand- og spildevandsydelser skal svare til omkostningerne forbundet med ydelsen. Hvile i sig selv-princippet, betyder ikke, at der i hvert afsluttet regnskabsår skal kunne fremvises en nøjagtig overensstemmelse mellem indtægter og udgifter. Det er tilstrækkeligt, at der er balance set over en vis kortere årrække, så der f.eks. også er mulighed for at sikre en jævn udvikling i gebyrerne. Et eventuelt optjent overskud vil således over årene skulle komme forbrugerne til gode i form af en nedsættelse af taksterne.

Fastsættelse af gebyrer

Det er kommunalbestyrelsen, der fastsætter gebyrer til dækning af kommunens omkostninger til deres affaldsordninger. Taksten på det enkelte affaldsbehandlingsanlæg fastsættes af anlægget og godkendes af kommunalbestyrelsen. På vandområdet fastsætter vandselskaberne taksterne, som godkendes af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal bl.a. kontrollere, at hvile i sig selv-princippet er overholdt. Vandselskaber omfattet af vandsektorlovens økonomiske regulering skal desuden fastsætte taksterne, så den fastsatte økonomiske ramme overholdes, hvilket kommunalbestyrelsen efter de gældende regler også skal kontrollere.

Udlodning og modregning

Det er som hovedregel ikke muligt at udlodde et overskud fra kommunale affaldsbehandlingsaktiviteter.

Der findes dog inden for affaldssektoren en enkelt undtagelse. Kommunale genanvendelsesanlæg, der inden den 1. marts 2010 fik dispensation til at udbyde ledig behandlingskapacitet til *genanvendeligt erhvervsaffald*, skal agere på kommercielle vilkår. Det vil sige, at disse anlæg skal fastsætte en pris (takst), der afspejler markedsprisen og ikke opkræve et gebyr baseret på hvile i sig selv-princippet. Det er et krav, at der er fuldstændig adskillelse mellem og selvstændige regnskaber for den del af anlæggets drift, der relaterer sig til genanvendeligt erhvervsaffald, som behandles på markedsvilkår, og for den del, der relaterer sig til kommunens gebyrfinansierede opgaver på affaldsområdet, som skal hvile i sig selv. Det er ikke reguleret, hvordan et eventuelt overskud fra disse markedsudsatte aktiviteter skal håndteres, og et eventuelt overskud antages i praksis at gå i kommunekassen jf. kommunalfuldmagtsregler. Der er ikke indført modregningsregler for disse aktiviteter.

Det bemærkes, at Energistyrelsen d. 25. november har sendt et lovforslag i høring, der implementerer afsnit IV af Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi. Lovforslaget indebærer, at kommunalt ejede anlæg, der behandler *genanvendeligt husholdningsaffald*, skal udfases frem mod 1. juli 2027. I overgangen til et rent privat marked vil allerede eksisterende kommunalt ejede anlæg dog forsat kunne behandle genanvendeligt husholdningsaffald frem til 1. juli 2027. I overgangsperioden vil disse anlæg ikke være underlagt hvile i sig selv-princippet, men skulle drives



på kommercielle vilkår af konkurrencemæssige hensyn. Der indføres ikke modregningsregler, og et eventuelt overskud vil dermed gå i kommunekassen.

Samme lovforslag indebærer, at de anlæg, der, som beskrevet ovenfor, har fået dispensation til at udbyde ledig behandlingskapacitet til genanvendeligt erhvervsaffald, skal ophøre med behandlingen af genanvendeligt erhvervsaffald inden den 1. januar 2027.

For så vidt angår vandområdet, følger det af vandsektorloven, at alle aftaler, der indgås af vandselskaber, skal indgås på markedsvilkår. Det gælder dog, at betalingen ske til kostpris, hvis der inden for en kommunal koncernstruktur oprettes et serviceselskab, som udfører driftsopgaver for et vandselskab. Reglerne skal være med til at sikre, at serviceselskabet ikke tager overpris for opgaverne, og at der derved sker en skjult udlodning.

Derudover findes også lov om kommuners afståelse af vandselskaber (stoploven), der medfører modregning i kommunernes bloktilskud, hvis de f.eks. afstår vand- eller spildevandsforsyninger. Modregning sker således både, hvis midlerne tilgår kommunen fra et vandselskab eller en virksomhed, der direkte eller indirekte ejer vandselskabet, og hvis midlerne tilgår en af kommunen direkte eller indirekte ejet virksomhed, f.eks. et holdingselskab eller et andet forsyningsselskab i koncernen. Indenrigs- og Boligministeriet reducerer herefter kommunens statstilskud med henholdsvis 40 pct. eller 60 pct. af beløbet afhængigt af, om beløbet deponeres (40 pct.), f.eks. i et pengeinstitut, eller ej (60 pct.).”

Med venlig hilsen

Dan Jørgensen